

Περιεχόμενα

1. Μηχανισμός Επιβολής Νομοθετικού Πλαισίου Ασφάλειας Τροφίμων
2. Κυρωτικό σύστημα στον τομέα της Ασφάλειας των Τροφίμων
3. Πολυετές Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Ελέγχου
4. Σύστημα Ταχείας Ανταλλαγής Πληροφοριών για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές
5. Παραβατικότητα Επιχειρήσεων Τροφίμων

Αρμόδιες Αρχές σε Περιφερειακό επίπεδο:

- i. Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ε.Φ.Ε.Τ
- ii. Περιφερειακές Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειών
- iii. Περιφερειακές Διευθύνσεις Ανάπτυξης
- iv. Περιφερειακές Δ/νσεις Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου

1. Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ε.Φ.Ε.Τ.:
έχουν την ευθύνη εφαρμογής των Κανονισμών 178/2002,
852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 σε
περιφερειακό επίπεδο,

2. Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειών έχουν την ευθύνη εφαρμογής των Καν. 178/2002, 852/2004 και 882/2004 όσον αφορά τα προϊόντα φυτικής προέλευσης και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταποίησης, διανομής και διάθεσης στο λιανικό εμπόριο των προϊόντων φυτικής προέλευσης

3. Οι Διευθύνσεις Ανάπτυξης των Περιφερειών έχουν την ευθύνη εφαρμογής των Καν. 178/2002 και 882/2004 κατά τη διάρκεια των ελέγχων ποιότητας τροφίμων στα στάδια της παραγωγής, της μεταποίησης, της διανομής και της διάθεσης στο λιανικό εμπόριο

4. Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Περιφερειών έχουν την ευθύνη εφαρμογής των Καν. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004, όσον αφορά τα προϊόντα ζωικής προέλευσης και στις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταποίησης, διανομής και διάθεσης στο λιανικό εμπόριο των προϊόντων ζωικής προέλευσης

5. Οι Δ/νσεις Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου των Περιφερειών έχουν την ευθύνη εφαρμογής των Καν. 178/2002, 852/2004 και 882/2004, στην διάρκεια των υγειονομικών ελέγχων που γίνονται στις επιχειρήσεις της ΥΔ 96967/2012, όπως ισχύει κάθε φορά

Αν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει μη συμμορφώσεις που **δεν αποτελούν, ούτε θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία**, τις αξιολογεί και λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό της επιχείρησης, διατυπώνει έγγραφες συστάσεις και απαιτεί διορθωτικές ενέργειες, τάσσοντας εύλογο χρόνο συμμόρφωσης.

Αν η αρμόδια αρχή, μετά από **επανάλεγχο**:

α. διαπιστώσει ότι η επιχείρηση έχει μεν προβεί σε διορθωτικές ενέργειες, αλλά δεν τις έχει ολοκληρώσει, διατυπώνει εκ νέου έγγραφες συστάσεις ως προς τις μη συμμορφώσεις που υπολείπονται. Η επιχείρηση υποχρεούται να αποστέλλει τεκμήρια συμμόρφωσης με τις υπολειπόμενες συστάσεις και αν αυτά δεν κρίνονται ικανοποιητικά, ορίζεται εκ νέου επανάλεγχος.

β. διαπιστώσει μη συμμόρφωση με τις συστάσεις της, ή αν η επιχείρηση είναι υπότροπη, λαμβάνονται μέτρα συμμόρφωσης, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις και παραπέμπεται η υπόθεση στην αρμόδια εισαγγελική αρχή για την επιβολή ποινικών κυρώσεων

Αν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει μη συμμορφώσεις που **αποτελούν, ή θέτουν σε άμεσο κίνδυνο τη δημόσια υγεία** λαμβάνει άμεσα μέτρα συμμόρφωσης, επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις και παραπέμπει στην αρμόδια εισαγγελική αρχή για την επιβολή ποινικών κυρώσεων

Παραδείγματα μέτρων
συμμόρφωσης:

- α) περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης στην αγορά τροφίμων,
- β) παρακολούθηση και εφόσον απαιτείται, εντολή ανάκλησης ή απόσυρσης ή/και καταστροφής των τροφίμων,
- γ) αναστολή, μερική ή ολική, της λειτουργίας ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης επιχείρησης τροφίμων,
- δ) αναστολή ή ανάκληση της έγκρισης ή καταχώρισης ή εγγραφής της εγκατάστασης επιχείρησης τροφίμων,

- ε) υποβολή διαδικασιών εξυγίανσης,
- στ) επαναποστολή των τροφίμων στο Κ-Μ αποστολής τους, εφόσον γίνονται αποδεκτά από αυτό,
- ζ) έγκριση χρήσης των τροφίμων για άλλους σκοπούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονταν αρχικά,
- η) προσωρινή αναστολή και ανάκληση άδειας κυκλοφορίας οχήματος μεταφοράς τροφίμου,
- θ) επιβολή διορθωτικών ενεργειών σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης, όπως επαναδιαλογή, ανασυσκευασία, υποβιβασμός ή επαναταξινόμηση σε άλλη κατηγορία,
- ι) κάθε άλλο μέτρο που κρίνει κατάλληλο η αρμόδια αρχή.

Οι αρμόδιες αρχές επιβάλλουν το μέτρο του περιορισμού ή της απαγόρευσης διάθεσης τροφίμων με τις διαδικασίες της **δέσμευσης** και της **κατάσχεσης**.

Η **δέσμευση** πραγματοποιείται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης ή πρακτικού των ελεγκτών των αρμοδίων αρχών στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) σε τρόφιμα, τα οποία είναι **νοθευμένα** και δεν προκύπτει θέμα ασφάλειας αυτών,
- β) σε τρόφιμα **μη κανονικά ως προς την επισήμανση**, την παρουσίαση και διαφήμισή τους, ιδίως αν προκύπτει παραπλάνηση των καταναλωτών,
- δ) σε τρόφιμα **μη ασφαλή**, των οποίων η χρήση μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συνέπειες στην υγεία συγκεκριμένης κατηγορίας καταναλωτών, λόγω έλλειψης σημαντικών πληροφοριών επί της επισήμανσης,
- ε) σε τρόφιμα μη κανονικά ως προς την επισήμανσή τους κατά το στάδιο της τελικής διάθεσής τους στον καταναλωτή, λόγω **έλλειψης αναγραφής των ενδείξεων στην ελληνική γλώσσα**,

- στ) σε τρόφιμα μη κανονικά ως προς τις εκάστοτε προδιαγραφές και τους κανόνες παραγωγής και εμπορίας,
- ζ) σε τρόφιμα για τα οποία δεν είναι δυνατή η οριστική αξιολόγηση του κινδύνου, χωρίς τη διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων,
- η) σε υλικά και αντικείμενα που είναι ή προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα, που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ειδικής νομοθεσίας περί επισήμανσης και των προβλεπόμενων για την έκδοση δηλώσεων συμμόρφωσης,
- θ) σε κάθε άλλη περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν αιτιολογημένα ότι υπάρχει ανάγκη για δέσμευση.

Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων τροφίμων έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν ένσταση προς την αρμόδια αρχή, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές που εξέδωσαν την έκθεση ή το πρακτικό δέσμευσης, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης ή του πρακτικού δέσμευσης προς την επιχείρηση.

Μετά τη συμμόρφωση της επιχείρησης με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις της νομοθεσίας ή μετά τη λήψη αρνητικών αποτελεσμάτων εργαστηριακών αναλύσεων η αποδέσμευση των δεσμευμένων τροφίμων γίνεται αυτεπάγγελτα από την αρμόδια αρχή ή κατόπιν έγγραφης αίτησης προς αυτή. Οι ελεγκτές επαληθεύουν την αποκατάσταση των προβλεπόμενων απαιτήσεων της νομοθεσίας και συντάσσουν πρακτικό αποδέσμευσης.

Για τα δεσμευμένα τρόφιμα που δεν έγινε η αποκατάσταση των προβλεπόμενων απαιτήσεων της νομοθεσίας εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, η αρμόδια αρχή σε συνεννόηση με τον υπεύθυνο της επιχείρησης, δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της:

- α) να παρατείνει το χρόνο δέσμευσης, β) να αποδεσμεύσει τα δεσμευθέντα τρόφιμα με σκοπό: i) την αλλαγή χρήσης τους, ii) την καταστροφή τους, iii) την επαναποστολή τους στο Κ-Μ αποστολής τους, εφόσον γίνονται αποδεκτά από αυτό.

Η **κατάσχεση** πραγματοποιείται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης ή πρακτικού των ελεγκτών των αρμόδιων αρχών στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) σε τρόφιμα, τα οποία κρίνονται ως μη ασφαλή,
- β) σε τρόφιμα, τα οποία δεν φέρουν σήμανση καταλληλότητας ή αναγνώρισης βάσει ειδικών απαιτήσεων,
- γ) σε τρόφιμα τα οποία στερούνται υγειονομικών πιστοποιητικών όταν αυτό απαιτείται,
- δ) σε τρόφιμα με υπέρβαση της ημερομηνίας που προβλέπεται στην ένδειξη «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» σε χώρους παραγωγής και μαζικής εστίασης, καθώς και σε τρόφιμα με υπέρβαση της ημερομηνίας που προβλέπεται στην ένδειξη «ανάλωση έως»,
- ε) σε υλικά και αντικείμενα που είναι ή προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα, που δεν πληρούν τους όρους για τη χρήση που προορίζονται, με επιπτώσεις στην ασφάλεια των τροφίμων,

στ) σε κάθε άλλη περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν αιτιολογημένα ότι υπάρχει αναγκαιότητα για κατάσχεση

Στην έκθεση ή στο πρακτικό κατάσχεσης γίνεται αναφορά στο δικαίωμα της επιχείρησης να ασκήσει ένσταση επανεξέτασης εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης ή του πρακτικού κατάσχεσης

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

- Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ 32/11.02.2014)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΜΗ ΑΣΦΑΛΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (Ν. 4235/2014)

Τα τρόφιμα θεωρούνται ως μη ασφαλή όταν εκτιμάται ότι είναι:

α) επιβλαβή για την υγεία,

β) ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση.

Τρόφιμα ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση:

Κατά τον προσδιορισμό του κατά πόσο ένα τρόφιμο είναι ακατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση, δίδεται προσοχή στο κατά πόσο το εν λόγω τρόφιμο δεν μπορεί να γίνει δεκτό για ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με χρήση για την οποία προορίζεται, λόγω μόλυνσης προερχόμενης είτε από ξένες ουσίες είτε από άλλον παράγοντα, ή λόγω σήψης, αλλοίωσης ή αποσύνθεσης.

Τρόφιμα επιβλαβή για την υγεία:

Η έννοια του επιβλαβούς για την υγεία τροφίμου σχετίζεται με την πιθανότητα πρόκλησης βλάβης στην ανθρώπινη υγεία.

Προκειμένου να καθοριστεί εάν ένα τρόφιμο είναι επιβλαβές για την υγεία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

- α) όχι μόνον οι πιθανές άμεσες ή/και βραχυπρόθεσμες ή/και μακροπρόθεσμες συνέπειες του τροφίμου αυτού στην υγεία του ατόμου που το καταναλώνει, αλλά επίσης στις επερχόμενες γενεές, β) οι πιθανές σωρευτικές τοξικές συνέπειες,
- γ) οι ιδιαίτερες ευαισθησίες όσον αφορά την υγεία συγκεκριμένης κατηγορίας καταναλωτών, όταν το τρόφιμο προορίζεται για την εν λόγω κατηγορία καταναλωτών.

Στην κατηγορία αυτή μπορούν να καταταγούν:

- α) Τρόφιμα που περιέχουν **παθογόνους μικροοργανισμούς ή τοξίνες** αυτών ή μορφές παρασίτων ή ιούς, με υπέρβαση των νομοθετημένων ορίων - κριτηρίων ασφάλειας, καθώς και τρόφιμα που προέρχονται από ζώα που πάσχουν από μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες.
- β) Τρόφιμα που περιέχουν ουσίες, είτε που απαντώνται φυσικά είτε ως πρόσθετες **χημικές ουσίες** είτε που προκύπτουν από τις μεθόδους παραγωγής, παρασκευής ή ως αποτέλεσμα μόλυνσης από το περιβάλλον, σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν τα ανώτατα νομοθετημένα όρια ή που η παρουσία τους δεν δικαιολογείται από τη φύση του τροφίμου.

- γ) Τρόφιμα που παρουσιάζουν επίπεδα **καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων, φυτοφαρμάκων, καθώς και καταλοίπων με ορμονική, θυρεοστατική, αναβολική δράση, που υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια ή που περιέχουν παρόμοιες ουσίες που είναι απαγορευμένες**
- δ) Τρόφιμα στα οποία η **παρουσία ξένων σωμάτων έχει άμεσες επιπτώσεις στην υγεία του καταναλωτή.**
- ε) Τρόφιμα στα οποία διαπιστώνεται η **μη δήλωση αλλεργιογόνων ουσιών/τροφίμων, που είτε αποτελούν συστατικά τους, είτε βρίσκονται στα τρόφιμα, λόγω διασταυρούμενης επιμόλυνσης.**

- στ) Τρόφιμα, στα οποία διαπιστώνεται η **μη αναγραφή υποχρεωτικών προειδοποιητικών ενδείξεων**
- ζ) Τρόφιμα που έχουν προκαλέσει επιβεβαιωμένη τροφιμογενή λοίμωξη ή/και τοξίνωση.
- η) **Μη εγκεκριμένα** νέα ή γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα.
- θ) Τρόφιμα που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με **ιοντίζουσες ακτινοβολίες** και παραβιάζουν τις διατάξεις περί ασφάλειας της σχετικής με αυτά νομοθεσίας

Μη κανονικά τρόφιμα:

- α) Μη κανονικά ως προς προδιαγραφές ποιότητας: τρόφιμα των οποίων οι ποιοτικές προδιαγραφές, όπου αυτές καθορίζονται, αποκλίνουν από τις σχετικές ενωσιακές ή εθνικές διατάξεις.
- β) Μη κανονικά ως προς την επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση

Νοθευμένα τρόφιμα:

Τρόφιμα, ή ποτά στα οποία προστέθηκαν ύλες συνήθως ευτελέστερης αξίας για κερδοσκοπία ή για καλύτερη εμφάνιση των προϊόντων στην οποία δεν ανταποκρίνονται

ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΛΕΓΧΩΝ (ΠΟΕΣΕ)

Καν. (ΕΚ) 882/2004, άρθρ. 41 :

*Κ-Μ καταρτίζουν Πολυετή Ολοκληρωμένα Εθνικά Σχέδια
Ελέγχου*

Το ΠΟΕΣΣΕ περιέχει πληροφορίες για:

- i. τη δομή και την οργάνωση των συστημάτων ελέγχου,
- ii. τη δομή και λειτουργία των αρμοδίων αρχών ελέγχου,
- iii. το συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών που είναι υπεύθυνες για τους επίσημους ελέγχους,
- iv. την κατάρτιση του αντίστοιχου προσωπικού,
- v. τα σχέδια επείγουσας επέμβασης που έχουν σχεδιαστεί στο τομέα της υγείας των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών,
- vi. τους στρατηγικούς στόχους και τον τρόπο με το οποίο αυτοί αντανakλώνται στην ιεράρχηση των ελέγχων και την κατανομή των πόρων

Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης για τα Τρόφιμα και τις Ζωοτροφές

Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF

- Τι είναι το RASFF;

Δίκτυο έγκαιρης προειδοποίησης για την κοινοποίηση άμεσων ή έμμεσων κινδύνων για την υγεία των ανθρώπων και των ζώων που προέρχονται από τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές

- Μέλος δικτύου διαθέτει πληροφορία σχετικά με ύπαρξη σοβαρού άμεσου ή έμμεσου κινδύνου → Επιτροπή → Μέλη του δικτύου.
 - EFSA: συμπληρώσει την κοινοποίηση με επιστημονική ή τεχνική πληροφορία
 - Κ -Μ κοινοποιούν στην Επιτροπή:
 - ✓ κάθε μέτρο που θεσπίζουν προκειμένου:
 - να περιοριστεί η διάθεση στην αγορά ή
 - να αποσυρθεί από την αγορά ή
 - να ανακληθεί
- τρόφιμο ή ζωοτροφή με στόχο την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων και απαιτεί ταχεία δράση

Κοινοποιήσεις - Προειδοποιήσεις

Εκδίδονται:

- Όταν: τρόφιμο / ζωοτροφή παρουσιάζει σοβαρή απειλή για την υγεία, είναι στην αγορά και απαιτείται άμεση δράση
- Από: Το Κ-Μ που ανίχνευσε το πρόβλημα και ξεκίνησε την εφαρμογή σχετικών μέτρων (π.χ απόσυρση)

■ Σκοπός:

Να ενημερωθούν όλα τα μέλη του δικτύου ώστε να επιβεβαιώσουν εάν το προϊόν βρίσκεται στην αγορά τους και να προβούν σε ενέργειες

FOOD/ FEED

VERY URGENT

ALERT NOTIFICATION: year/number code (eg. 2008.0001)

ORIGINAL NOTIFICATION

SUBJECT: e.g MERCURY IN FROZEN SWORDFISH
FROM (name of country)

INFORMATION

Ενημερωτικές Ειδοποιήσεις

Εκδίδονται

- Όταν: έχει προσδιοριστεί κάποιος κίνδυνος σχετικός με ένα τρόφιμο ή ζωοτροφή που έχει τοποθετηθεί στην αγορά, αλλά τα υπόλοιπα μέλη του συστήματος δεν χρειάζεται να προβούν σε κάποια άμεση ενέργεια.
- Σκοπός: Να ενημερωθούν τα μέλη του δικτύου

FOOD/ FEED

INFORMATION EXCHANGE

INFORMATION NOTIFICATION: year/number code (eg. 2008.0002)

ORIGINAL NOTIFICATION

SUBJECT: e.g. LISTERIA IN SMOKED SALMON FROM (name of country)

BORDER REJECTION

Συνοριακές Απορρίψεις

Εκδίδονται

- Όταν: φορτία τροφίμων και ζωοτροφών έχουν ελεγχθεί και απορριφθεί στα εξωτερικά σύνορα της Ε.Ε (και του Ε.Ο.Χ) όταν έχει βρεθεί κάποιος κίνδυνος για την υγεία.
- Από: Το Κ-Μ που έκανε την απόρριψη
- Σκοπός: Να αποφευχθεί κάθε προσπάθεια εισαγωγής στην Κοινότητα από άλλο σημείο εισαγωγής

FOOD/ FEED

INFORMATION EXCHANGE

INFORMATION NOTIFICATION: year/letter code (eg. 2008.AAA)

ORIGINAL NOTIFICATION

SUBJECT: e.g. ISTAMINE IN TUNA FISH FROM (name of country)

News Ειδήσεις

Κάθε πληροφορία που σχετίζεται με την ασφάλεια τροφίμου / ζωοτροφής και δεν μπορεί να ταξινομηθεί ως "Alert", "Information" ή "Border", αλλά η οποία κρίνεται ενδιαφέρουσα για τις αρμόδιες αρχές ελέγχου

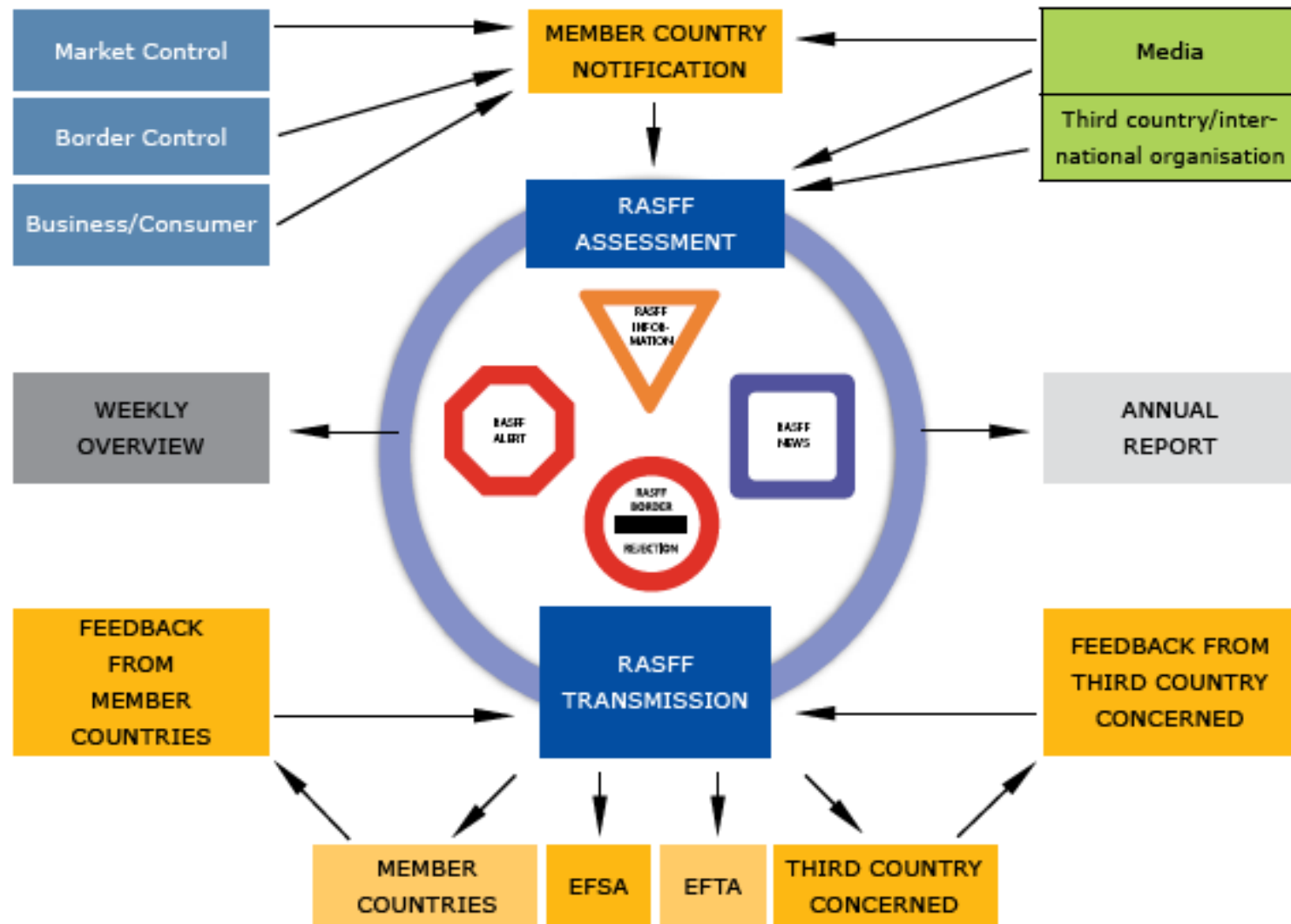

Σημεία Επαφής - Ελλάδα

- Εθνικό Σημείο Επαφής για τα Τρόφιμα
ΕΦΕΤ / Δνση Εργαστηριακών Ελέγχων / Τμήμα Άμεσης
Αντιμετώπισης Κινδύνων
e-mail: rasff@efet.gr
- Εθνικό Σημείο Επαφής για τις Ζωοτροφές

SCHEMATIC REPRESENTATION OF THE INFORMATION FLOW OF THE RASFF

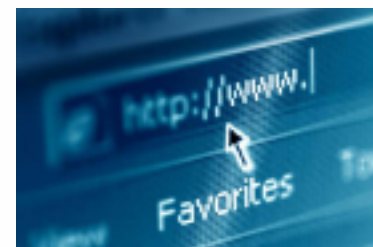

RASFF στο Internet

■ <http://ec.europa.eu/rasff>

- ✓ πληροφορίες για το σύστημα και τη νομική του βάση
- ✓ εκδόσεις:
 - Ετήσια Report
 - Εβδομαδιαία public overviews

άδια

International foodborne disease outbreaks: Rapid spread worldwide by movement of food

Henry Ford

"Coming together is a beginning, staying together is progress, and working together is success".

Henry Ford